

EEN BUNDER KUNST FOLLIES

Een tuin vol verrassingen

Een folie is een bouwwerk, vaak verrassend van vorm en niet bedoeld om in te wonen, maar om de verbeelding te prikkelen.

Nico Out
Recensie

Het idee van de follies stamt uit de 18de eeuw waar in romantische landschapstuinen nepruïnes en kluizenaarsgrotten werden geplaatst. Elf kunstenaars pakten op 'Een Bunder Kunst' dat gegeven op. Daarbij maken ze optimaal gebruik van de locatie. Zoals Jeroen van Westen met *Nexus*, een bouwwerk van strobalen en houtplaten. Hij refereert aan de bijna verdwenen muren van strobalen die na de oogst op het land stonden om opgehaald te worden. Ook het labirint is een inspiratiebron. In zijn folie stap je het duister binnen, kom je op de tast terecht in een ruimte waarin een rond gaatje wat licht binnen strooit. Is er nog een andere ruimte daarbinnen? Die vraag moet u zelf maar beantwoorden. Wel verklap ik dat als je weer naar buiten komt, het stro als goud lijkt te stralen. Een bezoek aan *Nexus* kun je gerust een spirituele ervaring noemen.

Stam

Het kunstenaarsduo Monika Dahlberg en André Smits gaat volgend jaar naar het geboortedorp van Dahlberg: Kericho in Kenia. Daar woont de Kipsigis-stam die het leven als heilig en cyclisch ziet en de zon als een opperwezen er-

▲ Het werk van het kunstenaarsduo Monika Dahlberg en André Smits. FOTOS: NICO OUT

vaart. Haar verbeelding van dat wezen staat op een in een heuvel uitgegraven gebouwtje waarin Smits op onnavolgbare wijze de reis heeft uitgetekend.

Ook Ramon de Nennie speelt met een fantasievolle bijdrage in op oude mythen. Een uit dagelijkse voorwerpen samengestelde 'vader' en 'zoon' kijken als ver-

dwaalde goden neer op de vreemde wereld die hen omringt.

Het is niet verwonderlijk dat bomen in enkele werken een belangrijke rol spelen. Bianca Runge bouwde van folie een enorme boomstronk. Door een lage, nauwe opening kun je er naar binnen. Je komt in een gouden ruimte terecht. Die zou je kunnen zien als

▲ *Nexus* is een bouwwerk van strobalen en houtplaten gemaakt door Jeroen van Westen.

kapel voor alle bomen die er geweest zijn, nog komen en die onverantwoord worden gekapt.

Een actueel onderwerp, dat Judy Hooyemeyer met haar van wol gemaakte bomen op een andere manier belicht. Als geslacht vee hangen boomstronken in een bouwsel van fijn gaas, op de grond nog wat takken. Het beeld vaag: een herinnering, een angstdroom.

Ruïne

Vincent van Limpergen blijft dichtbij de oorspronkelijke folie. Hij maakte een bizarre gotische ruïne op schaal en plaatste die in een vitrine op de grens van het dichte bos en het weidse akkerlandschap.

Op diezelfde grens staat ook de speelse bijdrage die Kees Wijker vorig jaar presenteerde en die naadloos aansluit bij het thema van 2019.

Er is meer. In twee containers kun je geluids- en lichtervaringen meemaken. En ik ben zeer onder

de indruk van de bijdragen die drie scholen voor voortgezet onderwijs aan het project leverden. Een scala aan fantasierijke bouwsels, elk met een eigen verhaal, staat goed opgesteld sokkels van betonijzer.

Vooraf de bijdrage van 'Ostrea', gemaakt in de lessen van kunstenaar/docent Ton Lamper valt op. Hij leverde ook de meest bijzondere bijdrage aan de dertig van creativiteit sprankelende kijkdozen in de grote ronde tent die als ontvangstruimte dient. Uit etsplaten bouwde hij een interactief bouwsel waarin hij menselijke deugden en ondeugden samenbracht.

Tot en met 15 september. 'Een Bunder Follies'. Landschapstuin Allemeekinders, Panhoeveweg, 's-Heer Arendskerke. Vrijdag tot en met zondag 13.00 - 17.00 uur. Daarnaast concerten, picknick en meer. Zie ook op de website eenbunderkunst.nl

Redden rijke Zeeuwen 'Notre Dame' in Graauw?

José Baars

Het is vrijdagmiddag, Graauw ligt er schijnbaar verlaten bij. Langs de Dorpsstraat verkoopt Martje Vlaamse wafels. Blijkbaar genoeg om er wekelijks terug te keren. Mijn bestemming ligt verderop: de Maria Hemelvaartskerk. Een vriend, die actief is voor de Stichting Oude Zeeuwse Kerken, heeft mij een bezoek aangeraden. In het portaal scharrelt mijn gastheer, Jac de Baar rond. Hij kostert nog in deze kerk die in 2016 is gesloten. Hij opent de deur naar de kerk. En dan? Ik ben met stomheid geslagen. De Baar doet er ook het zwijgen toe. Ik geef mijn ogen de kost. Als ik de kans krijg loop ik in binnen- en buitenland kerken binnen. Maar zelden was ik zo ver-

rast als in Graauw. Ik vond de kerk er van buiten maar gewoontjes uitzien. Toren en bakstenen kruiskerk - zo vind je er dertien in een dozijn. Maar als ik binnen kijk, besef ik hoe uniek de kerk is. Het is een understatement als ik zeg dat er véél te zien is. Het lijkt wel een museale opstelling met beelden, vaandels, crucifix, altaar en fresco's.

Frans De Vos

Bovendien is deze kerk volledig beschilderd. De plafonds, de wanden, kortom alles. En reuze verfijnd, qua kleuren en patronen. Dit is het werk van Frans De Vos (1880-1936), een Belgische vluchteling, schilder en circusdirecteur. Hij kwam tijdens de Eerste Wereldoorlog naar Nederland en maakte ook de fresco's van de Maria ten hemelop-

Monnikenwerk

José Baars schrijft wekelijks over religie en kerken in Zeeland. Kijk voor haar blog op pzc.nl/monnikenwerk

neming en de bekering van Saulus. De Baar kan smakelijk over De Vos en zijn werk vertellen.

Maar verder blijkt vooral zijn respect en liefde voor de kerk, waar deze zeventiger zich over bekommerd. In de formele beschrijving van het rijksmonument 507900 luidt de conclusie: Kerk van algemeen belang vanwege cultuurhistorische en architectuurhistorische

waarden van niet alleen exterieur maar met name het interieur als rijk voorbeeld van 19de- en vroeg 20ste-eeuwse kerkdecoratie en inrichtingen; als zodanig van zeldzaamheidswaarde. In de periode van 1962-1965 heeft er een omwenteling plaatsgevonden in de Rooms-Katholieke kerk. De gebouwen werden sterk versoberd. Rijke decoraties zoals in Graauw nog te zien zijn, werden uit veel kerken verwijderd. „Deze kerk”, zo stelt De Baar, „heeft de katholieke beeldenstorm in de tijd van het Tweede Vaticaans Concilie doorstaan.” Ik loop verward rond in een bezienswaardige kerk die in onbruik is geraakt en stiekem vervalt. Muren vertonen scheuren, doordat het veen in deze droge tijden inklinkt.

Ik kan er met mijn hoofd niet bij

dat de boel zachtjesaan vergaat. Pastoor Wiertz is als voorzitter van het parochiebestuur makkelijk gebeld. „Het gaat in onze parochie niet zozeer om gebouwen, het gaat erom wat we nodig hebben voor ons geloof. Onze corebusiness is het doorgeven daarvan. Als het om gebouwen gaat, moeten we niet sentimenteel zijn. Bovendien, er staat toch niemand op die er een paar miljoen in stopt om de kerk bouwkundig weer in goede staat te krijgen?” Ik opper dat volgens de Quote 500 er elf zeer rijke Zeeuwen zijn, onder wie een aantal Zeeuws-Vlamingen van wie er vast wel enkele katholieke roots hebben. En het kan verbeelding zijn, maar door de telefoon klinkt de pastoor ineens enthousiaster. „Ja, als je dat voor elkaar zou kunnen krijgen.”